

a kommunista költő kapcsolatát öntudatlanul is saját József Attila-képükhöz, az aktuális idolhoz igazítják” – írja Lengyel András (168–169). Ezután nem várná az olvasó, hogy a könyv szerzője kétszeres szájhagyományra hivatkozzék: „Márkus László pl. Agárdi Ferencről úgy hallotta [...]” (191). Az életrajz és szöveg kapcsolatának megállapításában is van némi inkonzekvencia. Lengyel András egyszerre állítja, hogy „külső életrajzi adat és szöveg a valóságos gondolkodástörténeti folyamatban mindig összetartozik” (13) és hogy „bár [a költő] különböző időpontban írott analitikus szövegei telítve vannak ’ödipális fantáziákkal’ – ezek az édesanyjával kapcsolatos szövegrészek többnyire nem empirikus realitások közvetlen dokumentumai, hanem elméletileg orientált konstrukciók” (199).

Mindezek csupán az én észrevételeim. Bizonyára nagyon sokféle olvasói reakciót fog kiváltani ez a tanulmánykötet, amiben persze nem kis része lesz a könyv nagyfokú személyességének. Azonban az olvasói viszonyulások irányától függetlenül, a tanulmánykötet mindenképp rá fogja irányítani a figyelmet a költő értekező prózájára, ugyanis ennek ismeretében érdemes helyeselni, továbbgondolni, vagy kétségbe vonni a tanulmánykötet szerzőjének állításait. A könyv meg fogja növelni az érdeklődést a költő értekezői munkássága iránt, ami előfeltétele annak, hogy Lengyel Andrásnak az értekező próza felértékelésére vonatkozó kívánsága teljesülhessen.

Fuchs Anna

